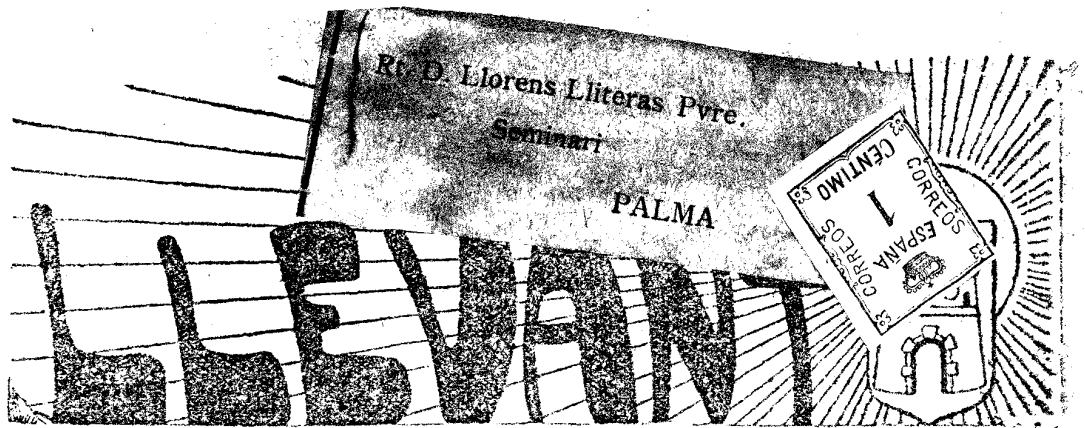

PREUS

Artá Un trimestre	1'50
A fora any	7'00
Al Extranjer id.	10'00

Número solt

0'10 cts.

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

Artá 2 Setembre de 1922

PER DEU I PER MALLORCA

Redacció i Administració
Quatre Cantóns, 3

Un Personatge i un Projecte

Res hi ha que ponderi tant la cultura d'un poble com l'estima que fassi de les gestes de l'avior, com el recordar-se de les glories del seu passat, mentres que li ajuden a preparar un pervenir més gloriós encara.

Un poble que compta amb una tradició esplendorosa, que ha tenguts dies de gojosa recordansa, que figuren entre sos ascendents personatges que dins el mon han brillat en un o altre sentit, i que per les seues virtuts, per la seua ciencia, pel seu treball o per la fama de sa santedat feren honor au el seu poble natal i el donaren a conèixer com a mare infantadora de tals genis, o com a bressol engronxador de tals personatges si deixás en oblit ses propies glories, seria un ingrát i mereixeria l'opropi dels demés pobles i l'esser anatematísat i oblidat dels qui poden continuar tan esplendorosa tradició. ¿I qué 's lo que poden fer els pobles per honrar la memoria

de sos fills preclars o de ses gestes glorioses? Diàriament la premsa mos ressenya actes d'aqueixa naturalesa. Aquí se posa una lápida recordatoria en la casa ou nasqué tal o qual personatge, allà alceen un obelisc o altre monument similar en record d'un fet històric memorable. Aqueix poble humil i pobre se contenta en dedicar un carré a un de sos fills il·lustres, aquell altre més poderós, aixeca estàtues i monuments admirables que recordaran sempre an els qui vendrán la fama qu'auriola el nom d'un homo digne. I aci veim ciutats que ostenten casi tants artístics i valiosos monuments dedicats a recordar noms gloriosos com els abres de sos passeigs i aquí d'acá, veim viles que en un suprem esforç al que hi han ajuntat l'óbol del més humil al més alt, han sabut aixecar en mig de ses places estàtues que al ensemps que recorden pàgines brillants de s'història, son un gest de gratitut que realsa el poble que tau enlairadament sap sentir.

No son moltes les poblacions de la categoria d'Artá que ha-

jen donat an el mon tants de noms famosos en un o altre sentit, com ella ha infantat. La nostra vila famosa per diferents conceptes, i el nom de la qual és conegut arreu en tot el mon sense ponderació, per la magnificencia que guarda en ses entranyes, és coneguda també per esser mare de genis immortals que sou recordats amb gran honor pels pobles qui les conegueren i reberen els beneficis de ses lluminoses ensenyances. ¿I quins monuments tenim qu'eternisin el nom d'aquests il·lustres fills? Unes sencilles lletres escrites en les cantonades de alguns dels carrers més retirats i humils de la vila, recorden els noms de Margalida Esplugues i de Juan Estelrich, ademés dels que recentement i en punts més céntrics s'han dedicats a altres personatges més moderns i també digníssims per altres conceptes.

En canvi, un nom con el del Venerable franciscá P. Antoni Llinás, qu'allá en el sigle XVII escampá la llum de la ciencia, i la llevor de l'Evangeli per tota Espanya i l'América, que doná a llum obres

molt valioses i posà ben alt el nom de Artá que era son poble nadiu, no té dins la nostra vila ni un monument, ni una làpida, ni un trist carrer que doni a conèixer son nom esplendorós.

Sols un ratrat al oli existent en la galeria de Artanencs il·lustres de la Sala diu a la generació actual que els nostres avant-passats conegueren el valor de tant egregi varó; sols sos germans en orde i esperit franciscà treballen per poder donar an els Artanencs ben documentada tota la vida del nostre Venerable i ressarcir de aquesta manera el lamentable oblit en que el tenen les generacions presents.

Peró el nom del P. Antoni Llinás és digne de molt més, de moltíssim més, i cal que el nostre poble demostrí que sap estimar ses valors més positives, més reals.

Tal volta intencionadament ja feren els nostres vells de que cap carrer duigués el seu nom, perque segurament li reservaven un monument que fos més digne de una figura de tant de relleu.

I aquest monument, per dita nostra hi ha de aixecar la generació actual, que amb ell podrà demostrar que sap correspondre als seus deures de gratitud. Ja no és nova ni pels nostros lectors, ni fins per tota Mallorca la idea del mouument. **Aquest, en una o altre forma s'ha de fer i l'hem de fer noltros, els artanencs. Al esser cridats pels qui son els capdevanters del projecte no podem fer el sort. Es la veu de la patria que**

nos reclama un petit sacrifici, pecuniari, i seriem indignes del nom de Artanencs si no obeissem, aidant cada un segons son estat a le erecció de un monument que sia digne del personatge honorat i del poble qui l'hi dedica.

A. F.

SON AIXI!

No sé si és degut an el fet que no conegui tanta l'altra gent com a la nostra, o al de que no haja tengut motiu d'observació, o a que és realment veritat lo que observ en el pagés, però el cas és que li trob una manera de ser tan especial, una psicologia tan particular i tan seva, que fa que tot diferenciand-lo deis altres homes i dels altres estaments, li determini una característica.

I si aixó no fos en perjudici seu, si aquest caràcter no'l duigués sovint a un periode de dubte i, per tant, de suspensió en els seus actes, en el seu pensar i en les seves decisions, període que sempre determina o motiva un retràs en la tasca empresa, no m'en queixaria ni tan sols ho esmentaria.

Es més; crec que algú trobarà contraproduent el que jo ho digui, però estic convençut que la major part de vegades, retraient els defectes hi pot haver esmena. Per aixó, idó, ho fas, i rebeu-lo amb aquesta sana intenció.

Una de les característiques que més el diferencia, és aquella contradicció en que constantment está somès i que casi és manifesta en tots els actes de la seva vida social i econòmica, contradicció que té tan arrelada que no sembla sinó que sense ella no viu ni es manifesta.

Es la ignorancia que el somet a aquest estat? Es l'egoisme? ¿Es degut als desenganys que ha sofrits? ¿A haver estat sempre objecte d'explotació i engany en tots els ordres de la vida? ¿Es la ingenuitat, innocencia o bona fé? Es que és massa previsor? Es que no compta o que compta massa? Es...?

No ho sé, ni és en aquest moment

el meu objecte l'escriurer-ho. No sé si el forma alguna d'aqueixes causes, o totes elles o si demés n'hi contribueixen d'altres: però el fet és veritat, o sinó, observem-lo, encara que lleugerament per formar nos-ne una lleugera idea.

El pagés vinyater (com tots els altres, als quals se'ls podrien aplicar els mateixos cassos) té fama d'esser desconfiat i... ho és i tot, però es fia de tot i de tot-hom. Al brostar les vinyes, desconfia de salvar la collita. ¡La té tant de temps exposada a les inclemencies del temps! Però confia que farà bon temps i no sulfata: No vol entrar al Celler cooperatiu perque desconfia dels seus companys i fins dels seus amics, i en canvi se fia de la romana del seu etern explotador; no vol deixar el seu vi en poder i administració dels mateixos vinyaters, i lloga un cup fora de casa, abandonant el fruit...

El blader cuida la planta, la mira amb goig, confia en la collita, plega un granet escampat a l'era... i després dona el blat al moliner poc menys que abandonant-lo. I encare, en algunes comarques donen la farina al forner perque els ho torni convertida en pa.

«No es pot dir blat que no sigui al sac», però quan el te així i ben lligat, no procura destruir les rates que l'hi mengen.

Segurament que, per aquesta desconfiança, el pagés és egoista (amb l'expressió despectiva de la paraula). Reté els diners a casa i perd uns interessos sabent-ho. Si els disposa perque li guanyin interessos, ho fa valentse d'entitats per ell desconegudes, tot tenint una Caixa rural formada de gent com ell, ben intencionada i casi sempre ben solvent de la qual mai ha dubtat. El pagés no vos donará casi mai diner, però vos donará la seva firma perque amb ella en feu; no vos donará una pesseta, però permetrá que se n'hi restin deu; plega un fasol i li dol de cosir sacs o de comprar-ne i en perd cent mil... ven la llet i cria el vadell raquític, explota els fills fent-los treballar molt joves, i malparla de la ignorancia i es plany de que ell no hagi pogut anar més temps a escola.

¿Es per aixó que el pagés no compta, o si compta casi sempre s'erra?

Ell té la collita a casa, el preu és baix, però determina vendre perque no te dobbès.

Ha pensat en emprar-los, però ha

comptat que haurà de pagar interessos i sense entretenir-se en sabre si li val més pagar-ne, ell veu. Demés, ell sempre té present que «Qui deu es mor en creu» i s'estima més fer-ne dels fruits de que disposa, o al revés: el fruit està car i ell sempre en vol fer una pesseta més i fins troba motius que el justifiquen en la seva caparrudesa.

En prometen quaranta nou pessetes, idó jo en vull «els deu rodons».

El pagès és desagrat, o pot ser millor dit seria, oblidatís. Però el seu rusticisme i la seva manera de portar a cap el seu natural sentiment, fa que més aviat sembli lo primer.

Ell desagraeix o oblida les grans actuacions que en favor d'ell es facin, però recordarà sempre i fruità aquell copet a l'espatlla que amicalment li donarà el caciquet per fer-se'l seu el dia de les eleccions. Oblidarà una actuació seguida, ferma i decisiva per la seva defensa i conservarà el record d'una rialleta passatjera i interessada; maleirà als que venen gèneres perquè diu que el roben i no pensarà mai més, sinó per dir-ne mal, en aquell alcalde que posava a retxa als venedors; malparlarà dels qui administren el seu Sindicat perquè en un any *no han endevinat* la venda del fruit que hi té dipositat, però ha oblidat completament el sis, set, deu anys que ha venut molt bé.

El pagès és mal pensat. «Pensa mal i no erraràs» sovint recorda. Ell creu que no hi ha al món ningú capaç de treballar desinteressadament en favor dels seus. En creu que si algú sembla que ho faci, porta intencions malsanes; unes vegades diu que ho fa per fer-se ric, altres per aixecar-se en cap-de-collia, altres per a treure'n honors. I mentres aixís pensa, ell treballa per un amic si està malalt i perquè les terres no li quedin eranes, ell és el primer que corre i exposa la seva vida per apagar un foc, ell ha sigut a la Junta de la Germandat i sempre ha obrat honradament, ell, en fi executa cada dia actes d'altruisme i de desinterés... tot creient que ningú és capaç de fer-ho...

El pagès és...

Observen-lo en tots els actes de la seva vida, i amb més o menys intensitat, sempre es manifesta plé de contradiccions.

I amb aqueix estat de dubte en qué constantment viu, ha de quedar forçosament enderrerrit.

¿Vol dir que aquesta és la característica de tots els pagesos? No. Si així fos, si no hi haguessin pagesos que s'han deslliurat de aqueix estat, no s'haurien fet les grans obres que s'han portat a terme, però així i tot, encara queden ressabis.

Cal, idó, modificar-nos, pe! nostre bé. Ser, o no ser, però jamai el dubte, que sempre ens aclapararà, com aclapara a tothom.

Josep M.ª RENDE.

FLOR MISTICA

La capella del convent
està plena tot el dia !...
que a resar hi va la gent
per la mort de Sor Maria !

Es santa !... Tothom ho diu !
Només vos cal que mirar-la !
Es santa !... Per xó somriu
i no han gosat soterrar-la !

Als llavis no hi té color !
ses gaïtes no están rosades i
mes tenen la dolça olor
de les roses perfumades !

¡ Capella del vell convent,
que tens la llum nit i dia !
Avui ets més resplendent
amb la llum de Sor Maria !

Capella tota gentil
que guardes el bell Sagrari !...
guarda avui eix lliri humil
com magnífic reliquiari !

Donant li el darrer record
han doblat les campanades
i les monges dalt el Chor
li han resat agenollades !

La campana s'ha sentit
que en el cel repercutia
i el convent tot s'ha entristit
amb la mort de Sor Maria !...

JOAN MARÍ

Tercera Orde Franciscana

VESTICIO

El dia 27 d'agost en el Convent de la nostra vila reberen l'hàbit de la T.

O. R. de St. Francesc els sigüents joves postulants.—Antoni Pericás Melis, de Bunyola, Massiá Horrach Amengual, de Consell, Llorens Salvá Rafal, de Lluchmajor, Rafel Nadal Cantó, d'Artá, Josep Morro Cerdá, de Moscarí, Antoni Moll Massanet de Capdepera, Guillem Buades A'zina de Campanet, Damià Nicolau Roig de Vilafranca, Antoni Juan Juan de Lluchmajor, Jaume Ferrer Servera de Inca—Total 10.

PROFESSIO

El dia 29 foren admesos a la professió de vots simples els novicis que segueixen: Fr. Miquel Salom Sansó de Vilafranca, Fr. Josep Miralles Garau de Montuiri, Fr. Massiá Fiol Coll de Consell, Fr. Melsián Thomàs Barceló de Vilafranca.

Total 4.

S'ia enhorabona a tots, com a ses respectives families.

Horari nou de trens.

La companyia de Ferrocarrils de Mallorca ha disposat un nou horari de trens que ha comensat a retgir el primer de Septiembre. Aquest es com segueix:

De Palma a Manacor: Partida a les 7'15 (0), 15'5 (2) i 18'35 (6). Arribada a Manacor a les 9'48, 17'14 i 21'55.

De Manacor a Palma: Partida a les 6'45 i 17'26 Arribada a Palma a les 9'25 i 20'5.

De Palma a Felanitx: Partida a les 8'40, 14'15 i 18'35 (9). Arribada a Felanitx a les 11'21, 16'39 i 21'43 (9).

De Felanitx a Palma: Partida a les 6'15, 12'50 (4) i 17'5. Arribada a Palma a les 8'33, 15'43 (4) i 20'5.

De Palma a Sa Pobla: Partida a les 8'40, 14'30 (5) i 18'35 (8). Arribada a Sa Pobla a les 10'42, 16'39 i 21.

De Sa Pobla a Palma: Partida a les 6'30, 11'45 i 17'40. Arribada a Palma a les 8'33, 13'55 i 20'5.

De Palma a Santanyí: Partida a les 7'30, 14'30 i 20'10 (6). Arribada a Santanyí a les 9'48, 16'47 i 23'50 (6).

De Santanyí a Palma: Partida a les 6'15, 11 (6) i 17'5 Arribada a Palma a les 8'30, 13'35 (6) i 19'53.

De Manacor a Artá: Partida a les

9'58 i 17'19. Arribada a Artá a les 11'23 i 18'28.

De Artá a Manacor: Partida a les 5'35 i 15'55⁷. Arribada a Manacor a les 6'40 i 17'17.

De Palma a Inca: Partida a les 7'15, 8'40¹⁴, 14'30⁵, 15'5². Arribada a Inca a les 8'40, 10'2, 15'23, 15'45, 16 i 20'5.

De Inca a Palma: Partida a les 5'15, 7'19, 8'3, 12'44, 17 i 18'48. Arribada a Palma a les 7'10, 8'33, 9'25, 13'55, 18'10 i 20'5.

NOTES:

- (1) Sense aturar-se a l'Empalme.
- (2) Directe fins a Inca i sense aturar-se a l'Empalme.
- (3) Els dissabtes, diumenges i dies de festa, retrassa sa sortida fins a les 20'10.
- (4) No més circula els dimecres i els dissabtes.
- (5) Directe fins a Sta. Maria.
- (6) No més circula els dissabtes.
- (7) Els diumenges i dies festius retrassa sa sortida fins a les 16'10.

Palma 2 d'Agost de 1922—Per la Companyia dels Ferrocarrils de Mallorca—El Director Gerent, Sebastià Feliu.

De Capdepera

Fa el temps molt xelocós i els aires de per aquí que solen esser agradables s'han convertits aquesta setmana en una especie de bai molt sobrat.

Apesar d'aixó els estiuetjants pareix que volen comensar a deixar aquestes plajes de Cala-Ratjada per tornar-se a dedicar als quefers de la vida.

—Les festes de S. Bartomeu s'enllestiren de bon de veres. Tot se dugué a cap conforme resava el programa, que publicarem en aquestes mateixes columnes de LLEVANT.

La nostra més coral enhora-bona a n'els organitzadors.

—Les Filles de Maria obriren el Diumenge antes de S. Bartomeu una Tómbola organisaada en benefici de la dita Congregació. Tots els dies que va estar auberta la gentada que hi acudí era immensa.

La presentaren d'una manera molt fina i elegant, i en la composició veia qualsevol visitant un orde admirable.

Son dignes d'aplaudiment les fervoroses Filles de Maria que d'aquesta manera treballaren en vers el seu ideal, Maria.

—Mos ne duguerem una agradable sorpresa al conèixer el projecte de fundar un nou establiment d'ensenyança en el nostre poble que s'anomenarà «Colegio del Divino Carazón» i que el regentarà l'il·lustrat fill d'aquest poble el Rt. Sr. D. Francesc Fuster, Prevere, Mestre Nacional.

Segons resa el programa repartit, a mitjan Septembre tindrà lloc l'apertura, i les classes estaràn distribuïdes del sigüent modo: a la nit, escola nocturna per joves; els matins, escola de párvuls en Capdepera, i a les tardes en Cala-Ratjada.

Es digne del més calorós elogi l'actitut del Sr. Fuster per les molesties que pren demunt la seua persona en be de la vila de Capdepera.

Desitjam que el nou Col·legi siga llarg en vida i al mateix temps sia una font que vaja depositant ciencia i educació dins el jovent gabellí.

—Avuy dimecres s'ha declarat un grandió incendi en los termes de Sa Duaya i Ses Mesquides (les dues) i gran part de trossos de garriga particular.

Se calcula que a un sol propietari li están les pèrdues en més de quatre mil pessetes.

Capdepera 31-8-22

Corresponsal

REGIONALS

COLONIES ESCOLARS.—Les Colonies escolars de Ciutat que s'instal·laren en Montissón de Porreras i San Salvador de Felanitx, com les demés de Sòter i altres llocs de costum han fet son retorn a Palma. Mestres i alumnes están ben satisfets de l'èxit.

RABIA.—En l'illa germana hi ha cassos de rabia canina. Es hora de pendre determinacions preventives per gòrdar el nostre pelet.

ADOB DE CARRETERES.—A D. Llorens Bibiloni en la derrera subasta d'adob de carreteres li han estat adjudicats els trossos que segueixen: Prolongació de la de Petra a Artá a Inca per les Comunes a la de Sta. Maria a

Montuiri, Sineu a Sta. Margalida, i Petra a la de Artá a Inca, km. 1 al 5, 5 al 10 i 3 al 7 respectivament.

A D. Juan Riusech la de Artá a Inca km. 32 al 45. Palma a Capdepera km. 8 al 12, i Son Llorens a Son Servera del 4 al 7.

Dr. LLOMPART.—Es arribat a Palma l'Ilm. Dor. D. Gabriel Llopart que fins ara es estat Bisbe de Sta. Creu de Tenerife actualment Bisbe electe de Girona.

POESIES.—La Editorial Oliva de Vilanova ha feta una edició de «Poesies» escullides d'en Joan Alcover. El volum val 7 pts.

EXCURSIONISTES.—Després de visitar lo més notable de Mallorca han sortits cap a Barcelona els mestres de «L'Escola d'Estiu» i el «Consell de Pedagogia», de la Mancomuniat Catalana.

MERCAT D'INCA

En el Mercat de dijous han retgit aquets preus:

Bessó d'Ametlla	a 112'00	quintá
Blat	a 22'00	pts la cortera
Xeixa	a 00'00	« « «
Ordi mallorquí	a 14'00	« «
« foraster	a 13'50	« «
Civada mallorquina	12'50	pts. id.
» forastera	a 12'00	« «
Faves cuitores	a 26'00	« »
« ordinaries	a 23'00	« «
« pel bestiar	a 00'00	« «

LES NOVES TARIFES

El dia primer d'agost entraren en vigor les noves tarifes per al franqueix de la correspondència. També s'han modificat les del servei telegráfic. Per que arribin a conèixerment dels nostres llegidors, a continuació publicuem les que hem retolat de la premsa diària.

DE CORREUS

CARTES.—Per l'interior de les poblacions 15 cèntims per cada 20 grams o fracció. Entre les poblacions d'Espanya i les possessions espanyoles de

Nort d'Àfrica, 25 cts. per cada 25 grams o fracció. Les dirigides a la zona d'influència espanyola al Marroc i a Tànger, 20 cts. per cada 30 grams o fracció. A Fernando Poo, Elobey, Annobón i Corisco i a les possessions espanyoles del riu Muni, 30 cts. per cada 20 grams o fracció.

TARGETES POSTALS.—Les senzilles 15 céntims; les dobles o amb resposta pagada, 25 i 30 cts. respectivament. Tant les postals senzilles com les dobles, servirán indistintament per a l'interior de les poblacions i per a tot Espanya.

PAPERS DE NEGOCIS.—5 céntims per cada 50 grams, essent el port mínim el de 10 cts.

PAQUETS DE LLIBRES.—2 céntims per cada 80 grams i el timbre de certificat serà de 5 cts. sense indemnització en cas de pèrdua.

TARJETES DE VISITA.—Tenguin no el caràcter de cartes, 15 céntims tant per l'interior de la població, com entre les d'Espanya i del Marroc.

PAQUETS POSTALS.—Per el servei interinsular 75 céntims fins a 3 kg.; 4 kg. una pesseta i 1/25 ptes. 5 kg. Entre la Península i les illes o Tànger 1'50 ptes. 3 kg.; 1'75 ptes. 4 kg. i 5 kg. 2 pts.

Els receptors de cartes o targetes postals, a Llista de Correus, estarán obligats a fixar a cada una, el timbre de 5 cts. perquè l'inutilitzi el funcionari encarregat de la remesa.

DE TELÉGRAFS

Els telegrams que es cursin per a la Península, Illes Balears i possessions del Nord de Àfrica, satisfaran 10 céntims per paraula, amb un mínim de percepció de una pta. i 10 cts., essent la taxa de 10 paraules.

Ajuntament

Sessió del dia 23 de juliol

En aquest dia, presidida pel batle D. Juan Casellas l'Ajuntament

celebrà sessió ordinària acordant-se:

1.ª Que'l Segretari vagi a Inca per l'ingrés en caixa dels mossos allistats en aquest municipi

2.º Quedar enterats de que'l Governador ha aprovat el Pressupost extraordinari.

Tercer Pagar els gastos de viatge a Palma del Batle i Segretari per acord del Ajuntament.

Quart Quedar enterats d'haver-se obert al públic el nou abeurador i grifo de "Na Caragol".

Quint Fer per administració les obres necessàries per la continuació de la Claveguera pública autorisant al batle perquè li doni les dimensions i forma que cregui convenientes. I res més.

Crónica

METEOROLOGIA.—La calor continua. A pesar de que fa deu dies qu'hem passat St. Bernat, la fortor de temps no ha disminuït gaire. Dilluns va fer un dels dies més calorosos d'aquest estiu. El capvespre sortí sa «Boireta blanca» demunt Alpara i el vespre llampatjava de Ponent, senyals veres d'aigo. Al cap de sis hores ploqué. Però no més un ruixadet per posar roada. Divenres a mig dia va fer una altre brusca i s'ha refrescat un poc.

ESTAT SANITARI.—Continua ajaguent-se coicú de gastriquetes; però no son moits ni alarmants. Com tampoc no hi ha ni morts ni malalts de gravetat, gracies a Deu. Basta per veure com estam en aquest punt, que desde St. Salvador no hi ha hagut ni un mort ni un sol Viatic. Deu fassa que duri.

AGRICOLAS.—Lo més notable és la anyada de fruites qu'en general és grossa. No tant sols en hortolisses prables, melons i altres que n'hija esplet, sinó molt millor l'anyada d'oliva que se presenta abundantíssima i per ara bona. Comensa a caurer-ne i s'aprofita per trencar i al punt se posara tay a la cuyita. Els amos ja cerquen culidores a la vila i les prometen bons preus. Per tots és bo que hi haja esplet.

A FESTA.—Per St. Agustí qu'es la festa de Son Servera, aprofitant els trens extraordinaris que se posaren se trasladá an aquella vila un gran gernació artanenca. Els bagons anaven abarrotats d'anada i venguda i no n'hi hague per qui envolgúe. Se calcula que s'hi trasladaren devers vuitcentes persones. Aixó demostra qu'en haver-hi facilitat de comunicacions la gent tranqueta; ¿sino's quant havia poguda veurer-se tanta gent en viatge?.

ELS ESTIUETJANTS—Els estiuetjants de Calarratjada ja van desfilant. Molts son els qui donen per acabada la temporada estival i tornen a les seues llars. Enguany sembla que la concurrencia an aquella colònia és estada menor que'ls demés anys i se n'han tornats més prestet també.

CONSUM.—S'ha feta una crida donant varis dies més de temps per anar a pagar el primer i segon trimestre de Consum.

ULTIMA HORA

TRASLAT

A punt de tancar l'edició rebem la noticia d'haver estat destinat a prestar servici com a Qüefe en la Central de Correus de Madrid D. Josep Carnicer que fins ara és estat encarregat de la Administració de la nostra vila.

Aquest Sr. model d'empleats, que durant la seua llarga estada aquí s'ha creades fortes amistats i amb ella mos honra, se sentía tan enamorat d'Artá que quand ascendí a quefe de negociat renunciá al ascens per poder viure aquí. Aixó fa que al càrrec honorífic que se li ha conferit el rebiga amb el greu que sol sentir el qui s'ha de separar de cosa estimada.

Sentim moltíssim la separació del amic Sr. Carnicer i al mateix temps tenim la satisfacció de veure que aqueix nomenament es un premi al pundonorós empleat cumplidor del seu dever.

SECCIÓ AMENA I HUMORÍSTICA

Rondalla del dissapte

UN BENEITOT.

Una vegada hi havia una dona qui tenia un fill tan beneit i tonto, que no s'en poria servir per res absolutament. I va socceir que un dia tenia tot es blat an es molí i com que havia de pastar, va enviar s'atlot a cercar-ne, i perque no s'equivocàs li digué abans de partir:—Ves, i p'es camí digués sempre: «Tres cortans, tres cortans, tres cortans...» i així t'en recordaràs.

L'homo se'n va, i tot lo camí anava diguent: «Tres cortans, tres cortans, tres cortans...»

Amb aixó, se topa amb un estol de pagesos que segaven i es betsol s'aturà a mirarlos-se repetint sempre: «Tres cortans, tres cortans, tres cortans...» i tant i tant heu va arribà a dir mirantlos-se sempre, que els que segaven se pensaren que anava per ells i que només volia que cullissen tres cortans de blat, i s'en cremaren tant, que no poguent agontà més, el m'agafaren i el massolaren ben massolat i el me deixaren que no tenia agafatay... i l'homo tot aturadit i gemegant els-e demana:

—Idó, com heu havia de dir?

—¿Com? En aqueixa casa cada any mil, en aqueixa casa cada any mil...»

I el pobre tot fent el peterrell s'en anà murmurant: «En aqueixa casa cada any mil, en aqueixa casa cada any mil...» Fins que trobà una casa ahón treyen un mort, i ell, curiós com era, s'hi embobà, repetint sempre: «En aqueixa casa cada any mil, cada any mil, cada any mil, cada any mil...!»

Els de la casa, primé no'n feyen cas, però tant i tant heu va arribà a repetir amb aquella cara de mola que feya, que per fi el s'escoltaren be, i com el me senten «cada any mil, cada any mil, cada any mil», comensen a desplegar-li sebeyols per tots els vents, fins que'l me deixaren per inútil.

—Idó, qu'havia de dir?—preguntava el malferit.

—¿Qué havies de dir? Ni un, ni cap!

—I ja es partit per avall, sempre xelucant: «Ni un ni cap, ni un ni cap, ni un ni cap...» Fins que arribà a un lloc on hi havia una fanquera molt gròs sa

i un pobre pagés hei tenia enfangats un esbart de porcs, i no'ls-e poria treure de cap modo.

Amb aixó hi arriba ell tot dient: «Ni un ni cap, ni un ni cap, ni un ni cap»

—Ah caramba!—diu es pagés:—de manera que ni un ni cap? Idó are voràs si t'arretglaré jo.

I enrabiad com estava, li descarrega una tunda, qu'el me va deixá pudent...

—Idó qu'havia de dir?

—Aixi com ha surtit un, que surti s'altre.

I l'homo ja's partit tot repetint aquella cansueta quan vet-aquí que se topa amb un homo qui domés tenia un uy, i es beneit s'atura a mirar-lo i comensa a xelucarli: «Aixi com ha surtit un, que surti s'altre!»

Voi-te fer trons, quant es tort el me sentí! El se mira be de través amb s'uy que li quedava, i li entaferra sebeyol qui s'en poria recordar tot es temps de sa seua vida.

—Idó, qu'havia de dir?

—¿Qu'havies de dir? No hu vulguis sebre!—li digué es tort, tot enfadat.

Ay, si? Ell se'n anà amb una rabieta qui'l se'n duya, repetint «No hu vulguis sebre, no hu vulguis sebre» tot es camí, fins qu'arriba an es mulí...

Amb aixó surt es muliné i li demana:

—¿Qué cerques per aquí?

—No hu vulguis sebre—li digué es beneit

—¿Qué vol dí, no hu vulguis sebre? Dul aquí, voràs, an aquest!

I el m'aficaren dins un deposit de farina i va surtir just una sardina a punt de fregir.

Llavó li carregaren un sac de farina, i en lloc de durlo allà on li havien dit, ja's partit amb so sac cap a cas-seua.

Camina qui caminarás arriba a un punt qui feya una muntanyola, i just a su baix hi havia casseua i l'homo pensá: «Mira que som ase, anà carregat d'aquesta manera! Ja val més que se farina hi vaja ella tota sola, a casa.» I dit i fet trebuca es sac i amb aquell vent que feya, tota sa farina va volar i amb un minut va haver desapareguda.

I satisfet de sa seua obra, continuá el camí cap a casseua tot xelust, i conformat, fora dobbés, ni farina, i amb so gavaig buit, i es cap ple de cloaca-

des i breverols.

Lo qual mos demostra que may es convenient encomanar a un homo curt de gambals els nostros asuntos, i menos si tenen relació directa amb la «teca». Cosa que recomanam an el lector que procuri conservar molts d'anys p'el be seu, i del botiguer. Així sia.

L'Avi.

Un batle exemplar.

Hey havia un poblet, que no volen anomanar, perque es pobles també tenen sa seva pelleta, i ben prima, aon sos vesins estaven sempre nyic a nyac uns amb sos altres, i se barayaven de mala manera cada vegada que se tractava d'elegir un nou batle

Feia anys i panys qu'aixó durava i hauria seguit durant fins qui sap quand, sino hagués estat perque un d'ells, més viu que'ts altres, un dia que es partits estaven a punt de donar-se garrotades per si havia de esser batle l'amo'n Pere o l'amo'n Pau, ell los va reunir i los va dir:

—Peró escoltau, beneits més que beneits; Quina necessitat tenim noltros de barayar-mos perque aquests dos vulguin esser batle? Me voleu creure a mi? Que se barain eis.

—Idó, com heu hem de fe? varen preguntar alguns.

—Tirarem una poma cap avall pes carré més empinat i es primé que l'aglapirá, será es nostro batle.

Tothom va está conforme amb aquesta gran pensada. Varen reunir an es dos candidats al cap d'amunt des carrer més empinat i adevant tot es poble varen tirar sa poma cap avall.

Arranquen a corre l'amo'n Pere i l'amo'n Pau, i tots dos treyen lo que ses cames porien per ventre qui primer l'atraparia; però abans de que cap des dos pagalás, surt un porc de l'amo'n Juan Vela i «croc-croc» la se passá.

—Tractos son tractos, va cridá es poble: Es porc de l'amo'n Juan enguany será es nostro batle.

I així va essé.

I per cert qu'encara hi ha vezins que se'n recorden i jeren que mai havien estats tan ben governats, ni han tornat a estar-ho después com aquell en que tengneren per batle es porc de l'amo'n Juan Vela.

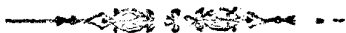
Pere Antoni.

TIPOGRAFIA CATOLICA

DE

A. FERRER GINART

En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES, FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÀFICS.

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials

Ademés en ella se poden demanar

ARTICLES DE PAPELERIA, TINTES, OBJECTES D'ESCRIPTORI I LLIBRES DE TOTA CASTA.

Especialitat en llibres i articles escolars.

EN PREUS, COMPETEIX AMB LES MILLORS CASES DE FORA

Carre dels Quatre Cantons - ARTA

SERVICIO DE CARRUAJES
DE
BARTOLOMÉ FLAQUER
(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche de parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DEL MARCHANDO.

GRANDES ALMACENES
San José
DE
Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE
detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Únicos almacenes que tienen en grandes existencias

**TODO LO QUE SE REQUIERE PARA
VESTIR Y CALZAR**

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 | Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

La Fonda Nanda, de Esteva

Carré de Palma, 48—ARTA

S'ES OBERTA HA POC. TOT ES NOU
I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) BOTCHET

ha posada una nova agencia entre Artá i Palma

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38. An es costat des Centro Farmacéutic.
Artá-Figuerol 43

¡Artanencs, escoltau!

Si's paraigo está espenyat
i el voleu fe arretglá
n'Andreu Ranxé el dobará
be, barato i aviat.

En lo que també es trempat
es en feines de llauné
posa lligades d'acé
a ribells i greixoneres
adoba pelles, calderes
i máquinas de quinqué.

CARRER RECTA--ARTÁ

Ensaïmades i panets

En lloc se troben millós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panet,
galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria

TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG Carrer de Palma 3 bis. ARTA

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTÁ

DISPONIBLE